

VAKÁCIÓS MESETÁR

AZ IFJÚSÁG FORRÁSA

Élt egyszer fenn a Déli-Kárpátokban egy öregember és egy öregasszony. Gombán éltek, áfonyán és málnán. Egy szép napon elment az öregember málnát szedni, de a szokásosnál több ideig volt oda, az öregasszony idegeskedett, kiült a ház elé, és azon gondolkodott, vajon nem esett-e baja élete párjának. Egyszer csak látja, hogy szép szál ember közeledik az erdei ösvényen.

— Mit keres errefelé, jóember? — kérdi ijedten az öregasszony.

— Ne bolondozz, anyjuk! Én vagyok, a férjed!

— Nahát! — csodálkozott az öregasszony. — Elmentél öregén, hazajöttél fiatalon! Hol jártál?

— Valóban megfiatalodtam volna? — kérdezte az ember. — Éreztem, hogy könnyebben járok, mint eddig, a terhet is könnyen hordtam.

— Mi történt veled?

— Málnát szedtem egy meredek hegyoldalon. Meleg volt, megszomjaztam. Kerestem egy hús forrást, jót ittam belőle. Aztán elálmosodtam, és egy kicsit szundítottam. Ahogy fölébredtem, rögtön hazaindultam. Most itt vagyok.

— Te bizony az ifjúság forrásából ittál. Annak vizétől fiatalodtál meg. Gyorsan mutasd meg, merre van!

Másnap korán reggel elmentek, és az öregasszony annyit ivott a forrásból, amennyit csak tudott. Elálmosodott, aludt egyet. Addig a férje gombát szedett az erdőben. Hát amikor visszatért a forrás közelébe, gögicsélést hall az egyik bokor tövéből, a felesége meg sehol. De azért ráismert az öregasszony ruhájára, ott kapálózott benne egy leánygyermek, egy kedves kis csecsemő. Az történt, hogy az asszony olyan sokat ivott a fiatalság vizéből, hogy túlonult megfiatalodott. Vakarhatta a fejét az ember, hogy most már mihez kezdjen egy pólyásbaba-feleséggel.

A HOLDTÜNDÉR VENDÉGEI

Történt egyszer, hogy tíz nap jelent meg az égen, és olyan meleg volt, mint a sütőkemencében. A kínai császár ezt nem bírta, szólt az egyik hercegnek, aki elég bátor és kitűnő íjász volt: nyílazza le a napokat. A herceg le is lőtt kilencet. Akkor a császár egy árnyas fa alá telepedett, és kedvenc varázslójával együtt bort iszogattak. Estefelé a varázsló fogott egy bambuszrudat, és a magasba hajította. A bambuszrúd mennybéli híddá változott, amelyen aztán a két borozó felsétált a Holdba. Ott találtak egy gyönyörű palotát. A bejárat fölött volt egy felirat:

A TISZTA HÚVÖSSÉG SOKOLDALÚ CSARNOKAI

Mellette egy kassziafa állott, virágzott és szépen illatozott. A fán egy ember ült, ezüst-

baltájával vagdosta az ágakat.

— Ez a holdbéli ember — mondta a varázsló. — Az a dolga, hogy minden ezer évben egyszer kivágja a kassziafát, amely olyan gyorsan és dúsan nő, hogy különben beárnyékolná az egész Holdat.

A két látogató belépett az épületbe. A kristályfalak csillogtak, a szökőkutak szökdecseltek, a víz csillogott, mint a gyémánt, aranyhalak ficáinkoltak a medencékben, színes tollú madárcák röpködtek szerteszét. Az egyik teremben a holdtündér várta őket. Szivárványszínű ruhában, üvegköpenyben pompázott.

— Ti a föld porának gyermekei vagytok — szólt nevetve. Zománcfehér fogai voltak és aranyos hangja. — Csak a legszerencsésebb halandók juthatnak el ide hozzánk — mondta a holdtündér, és gyönyörű sudár leánykákat hívott, akik táncolva énekeltek a kassziafa alatt.

Amikor a tánc véget ért, a császár és a varázsló visszatértek a Földre. A császár rögtön parancsot adott embereinek, hogy jegyezzék fel a holdbéli dalokat, és minden holdtöltekor jáspisfuvola-kísérettel táncolva énekeljék a kerti nagy fa alatt, ahol bort szokott iddogálni kedvenc varázslója társágában.

A LÉGY MEG A BOLHA

Egy vállas legény betakarózva aludt az ágyában. Takaróján egy légy meg egy bolha beszélgettek:

— Csinos volnál, te legyecske, a szárnyad is szép fényes, de miért dülled ki úgy a szemed?

— A sok nevetéstől — válaszolta a légy. Csodálkozott a bolha:

— Ugyanbiza, hol találsz annyi nevetnivalót ezen a szomorú világon?!

— Találok én — felelte a légy. — Amikor egy kopasz ember fejére szállok, engem akar agyoncsapni, továbbrepülök, és a saját kobakján csattan a tenyere. Hát ez se nevetséges?

— De igen — ismerte el a bolha.

Hallgattak egy kicsit. Aztán a légy kíváncsiskodott:

— Mondd csak, bolhácska lelkem, miért görbe a te hátad?

— Mert sok nehezet emelék — felelte a bolha. — Ha akarom, a lenehezebb embert is megemelem. De meg én!

— Hiszi a piszi! — ingatta a fejét a légy.

— Bebizonyítom! — mondta a bolha, s azzal bebújt a takaró alá, be a legény inge alá.

Amikor a légy látta, hogy a nagy, erős legény hánykolódik a bolhacsípéstől az ágyon, olyan jót nevetett, hogy még inkább kidüldt a szeme.

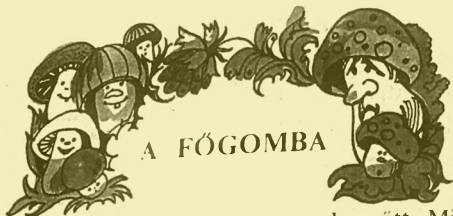
Itt él közöttünk: ráncos képű, piros orrú, csenevész emberke. Lötyög rajta a ruha, gyűrött, szurtos mindene, prémsapkája alól leginkább fényes vörös orra látszik, ez a legfőbb ismertető jele. Legszívesebben öreg házak ereszsatornáiban és tömbházak huzatos lépcsőházaiban, sötét zugokban kuporog, és két apró szemével figyeli a világot. Olyan a szeme, mint a sasnak: éles és csipás. Amikor hideg eső esik és lucskos az utca, és a kisgyerekek addig tapicskolnak a vízben, amíg átnedvesedik a cipőjük, Hapcimanó villámgyorsan lemászik a csatornán, kirepül a huzatos lépcsőházak valamelyikéből, és alig-alig észrevehetően belecsíp a gyerekek orrába. Ezt csak másnap lehet észrevenni, amikor sorra tüsszenteni kezdenek a lurkók.

- Hapci! — tüsszent az egyik.
- Pciha! — tüsszent a másik.
- Há-ácsi! — tüsszent a harmadik.
- Háá-app-csihi! — tüsszent a negyedik.

Az ötödik pedig az orrát fújja.

Mindnyájuknak ágyban kell maradnia, más gyerekekkel nem játszhatnak, mert állandóan ott leskelődik Hapcimanó, hogy azoknak is beleharapjon az orrába. Hapcimanó pedig azt lesi, hogy kitakaróznak-e a gyerekek és fáznak-e már egy kicsit, mert akkor újra beleharap az orrukba. Ezért őrizkedjétek tőle. Ha a játszótéren fázni kezdtek, legjobb, ha gyorsan futkároztok egyet. Hapcimanó ott is kerülget benneteket, de ha elszaladtok előle, kurta és csenevész lábaival sohanapján sem érhet utol.

A FÖGOMBA

A sűrű erdőben rengeteg gomba nőtt. Mit gondoltak, mit nem a gombák, egy szép napon elhatározták: vezetőt választanak maguknak. Tanácskoztak, gyűléseztek, végül úgy döntöttek, hogy megkérik az erdészt, vállalja el a vezetésüket. A nagybajuszú erdész, amikor meghallotta ezt, a fejét csóválta:

— Köszönöm, hogy reám gondoltatok, de el nem vállalhatom, mert sok a dolgom az erdőben.

Törték a fejüket a gombák, nem akartak vezető nélkül maradni, elmentek az ugribugri nyúlhoz.

— Nem lehetek a főnökötök, mert nekem szaladgálnom kell az élelemért, a ti vezetőtöknek pedig egész nap egy helyben kell állnia, méghozzá fél lábon, amit én ki nem álllok.

Újra összeültek a gombák, tanakodtak, végül azt találták a legjobbnak, ha maguk közül választanak vezetőt. De hát melyikük-

ből lesz jó vezető: a tinóruból? A kucsma-
gombából? A rizikéből? A rókagombából? A
laskagombából? A csiperkéből? Talán bi-
zony a pöfetegből?

— Az lesz a vezetők — mondták a gom-
bák —, aki erre a legméltóbb!

— Úgy van! — helyeselt a légyölő galóca,
és gyöngyös kalpagját magasra tartva azzal
dicsekedett, hogy mivel ő mérges gomba,
neki mindenki engedelmességgel tartozik.

— Aki mérges, az nem lehet jó vezető! —
intették le a hengegöt.

A gombák aztán addig gyűléseztek, amíg
rájöttek, hogy közülük a legegyszerűbb a
külséjével sohasem hivalkodó, halk szavú,
barna sapkás vargánya.

— Ő a legméltóbb! — kiáltották a gom-
bák és tapsoltak. A vargánya egyetlen moz-
dulattal leintette őket, és a nagybajuszú er-
dész, a nyulak, a mókusok, a szelíd őzek, az
ugrálós békák meg a tücskök és minden er-
dőlakó örvendett, csak a galóca mérgelő-
dött. Ezért aztán mindenki messzi elkerülte
öt, mert a duzzogót és a mérgest senki sem
szereti.

KI FÉL JOBBAN?

Az egyik erdőben a szokásosnál is gyávább nyulak tanyáztak. A megriadt őzikék előtt futottak, megijedtek a csiga előbukknó két szarvától, a falevél rezdülésétől.

— Így tovább már nem élhetünk — sóhajtozott a legöregebb és egyben leggyávább nyúl.

— De nem bizony — kontráztak a többi nyulak.

— Mindenki az életünkre tör — szipogott a leggyávább. A többiek reszketve vinnyogtak rá:

— Az emberek!

— A kutyák!

— A madarak!

— A szarvasok!

— A csigák!

— A falevelek!

— A saját árnyékunk is!

— Végünk van. Belehalunk a félelembe!
Nincs mit tennünk, világgá kell mennünk, el

innen ebből az erdőből! — sivították korus-
ban a gyáva nyuszik.

Nekiindultak. Egyszer csak egy tó partjára
értek, és látták-hallották, amint a békák —
zsupsz!, zsupsz! — beleugrálnak a vízbe.
Erre a főgyáva nyúl megálljt intett és így
szólt a társaihoz:

— Igen tisztelt nyúl barátaim! Valószí-
nűleg elhamarkodtuk a dolgot, nem mi va-
gyunk ezen a tájon a leggyávábbak, hanem a
békák. Láttátok, hogy iszkoltak előttünk. Ép-
pen ezért azt mondom, térjünk vissza a szü-
lőhelyünkre!

Megfogadták a jó tanácsot a nyulak, ma
is ott élnek és félnek kedves erdejükben,
ahol születtek.

Egyszer egy fiú cifra ládikát talált az úton, de nem tudta kinyitni. Hóna alá fogta, vitte magával. Közben azon gondolkozott, mi lehet a ládikában. Nyaklánc, gyémánttal kirakott gyűrű? Hét pecséttel lezárt titkos levél, a világ legszebb lányának pici képmása? Vagy talán az ördög legkisebb fia bújt a ládikába, hogy nekiugorjon annak, aki kinyitja, és kikaparja a szemét? De hiszen nincs is kulcsa hozzá, nem ő zárta be azt a szép ládikát...

Ment, mendegélt. Hát egyszer valami csörren a lába előtt, amikor a cipőjével hozzáért. Egy kulcsosomó volt! Az egyik kulcs éppen talált a ládika kulcslyukába.

— Merjem? Ne merjem? — töprengett egy ideig, aztán lassan felemelte a ládikó fedelét. Először valami feketeséget látott. Nem az ördög volt.

Aztán nagy mérgesen odacsapta a ládikát a földhöz.

— Hogy a láncos mennydörgös mennykő üssön belé, az ördög pedig akárhova tegye, aki így lóvá tett engem, szegény fiút!

Mit gondoltok, mi volt a ládikóban? Nem ékszer, nem titkos levél, még csak nem is a világszép leány képmása, hanem csupán egy incifinci egérfarkinca. Ha az egérke farka hosszabb lett volna, ez a mese is tovább tartott volna.

A mesetárban román, kínai, svéd, német, lengyel, olasz és magyar népmeséket olvastatok Tar Károly átigazításában, Soó Zöld Margit rajzaival.